

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT ~ MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 22 DECEMBER 1907.

N^Ö 12

Foto Hamnqvist, Stockholm.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Silfvercrone Sthlm.—(18)

Niten von Friesen

SIXTEN VON FRIESEN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Den 11 december fyllde Stockholms stadsfullmäktiges ordförande, bankofullmäktigen, lektor *Sixten von Friesen* sextio år. Han fick därvid mottaga en hyllning af sina kamrater i kommunalrepresentationen, som värtaligt vittnar om den högaktning och det förtroende, han — den förste *valde* på denna post — i denna egenskap förvärfvat sig hos alla, oafsedt parti-ställning.

Sixten von Friesen är en de goda gåfvornas, den praktiska blickens och det energiska arbetets man i lycklig förening. Därför har hans gestalt och blifvit framträdande, hvar hälst han kommit att ställas.

Först som den skicklige pedagogen och den styrkraftige rektorn. Efter 1877 afslutade matematisk-naturvetenskapliga studier i Uppsala blef han 1880 lektor och rektor vid det nyupprättade realläroverket i Stockholm, som hvars styresman han för öfrigt vikarierat redan före sin promotion. Samma år tog han säte i öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor och inledde därmed raden af de medborgerliga förtroendeuppdrag, för hvilka han sedan i alljämt ökad utsträckning tagits i anspråk. I läroverkskommittéerna på 1880-talet, både den af 1879 och den af 1882, hade han ett själfskrifvet säte och togs vidare i anspråk för de pensionsinrättningar, hvilka förekomma inom de olika skolstaterna, samt de utredningar, som för dessa funnos erforderliga. Men under tiden hade han kallats till andra värf, som föranledde honom att 1891 efter elfva års förtjänstfull verksamhet nedlägga sitt rektorsämbete.

Därefter är det för ett tiotal år eller mera politikern träder i förgrunden. År 1884 invald i Andra kammaren som riksdagsman för Stockholms stad delade han tre år senare sina frihandelsvänliga bänkkamraters öde att riksdagarna 1888—90 få lämna plats för det tullskydd vänliga minoritetspartis kandidater, hvilka några kronors oguldna kommunalutskylder i kraft af formalistiska lagbestämmelser skänkte den bättre "rätten". Men 1891 återvände han och steg nu snart till att blifva en af Andra kammarens inflytelserikaste personligheter. Ehuru omfattande en utprägladt liberal åskådning vann han snart på grund af sin praktiska lagging och de sparsamhetens grundsatser, han omlätade i fråga om statshushållningen, landtmannapartiernas förtroende och erhöll redan 1892 den plats i statsutskottet, ingen stadsrepresentant före honom aktats värdig. Det dröjde ej häller längre än till följande år, förr än han mottog ännu ett bevis på kammarens förtroende till hans förmåga i finansiella frågor, i det han nämligen 1893 blef en af riksdagens då för tiden sju fullmäktige i riksbanken, en plats, han sedan dess alljämt behållit. Vid denna tid intog han i parthänseende en särställning som liberal frihandelsvänlig vilde, och det är först under 1890-talets sista år han framträder som nyskapare och organisator af det till en början väsentligen rösträttspolitiska parti, hvilket under de senaste åren varit Andra kammarens manstarkaste. Liberala samlingspartiet med dess ursprungliga rösträttsprogram — kommunalstreck — var till alldeles öfvervägande del *Sixten von Friesens* verk och det kräfdes helt säkert hela hans öfverlägsna förmåga att från början sammanföra de ursprungligen allt annat än likartade grupper, hvaraf det fortfarande är sammansatt. Försöket lyckades och fick en betydelse för vårt lands politiska utveckling under de närmast följande åren, som säkerligen icke kan öfverskattas.

När partiet vann majoriteten inom Andra kammaren, fick det emellertid icke längre åtnjuta förmånen af *Sixten von Friesens* ledarskap. Han hade 1902 kallats att taga del i kommittéarbetet för det pro-

portionella valsättets tekniska utredning, och han kände sig uppenbarligen alltför bunden häraf för att finna sig ägnad upptaga den strid mot proportionalismen, hvartill vänstern fann sig uppfordrad. Han stod dock alljämt kvar som trofast stridsman i partiets led, tills han 1905 af Stockholms stadsfullmäktige insattes i Första kammaren.

En bidragande orsak till den tillbakadragenhets i det politiska livet, som numera utmärker honom, torde vara, att han de senaste åren i allt högre grad tagits i anspråk för kommunalmännens arbetskrävande värf. Redan 1887 hade han invalts i hufvudstadens kommunalrepresentation och blef, som man kunde vänta, snart en af dennas mest bemärkte män. Han blef fattigvårdsnämndens ordförande, suppleant i det mäktiga beredningsutskottet och som talare en af de mest uppmärksammade. Den 2 april 1904, då kamrer Ekgren afgick, blef han dennes efterträdare på Stockholms stadsfullmäktiges dåvarande främsta förtroendepost: vice ordförandeplatsen, för att kort därefter, då öfverståhållarens själfskrifvenhet sent omsider afskafades, intaga ordförandestolen.

Med obruten kraft och oförsvagad energi skall *Sixten von Friesen* helt säkert ännu länge på denna plats verka till hufvudstadens bästa. Och med förändrade partiförhållanden i Första kammaren kan det väl ock hända, att från honom åter skola höras myndiga ord från hufvudstadsbanken där, såsom i Andra kammaren tillföre.

S. Hn.

TELEGRAFVERKETS NYE CHEF.

Foto. Hammarström, Stockholm.

Kinoh. Bengt Sjöberg

S. L. H. RYDIN.

Statsminister Lindman har på ansökan beviljats afsked från befattningen som generaldirektör och chef för telegrafverket med utgången af 1907, och i hans ställe har utnämnts t. f. generaldirektören Sven Ludvig Herman Rydin, för en tid af sex år. Den nye generaldirektören är känd som en dugande kapacitet och en inom verket väl prövad kraft.

CHEFSSKIFTET VID KUNGLIGA TEATERN.

Efter en mer än femtonårig verksamhet som öfverintendent för K. teatern i Stockholm — den längsta någon tills dato kunnat berömma sig af — har kammarherre A. Burén nu inlämnat sin afskedsansökan o. fått den beviljad.

Kammarherre Burén, som är född den 20 oktober 1842 i Östergötland, blef student i Uppsala 1863 och inskrefs 64, efter aflagd kamalexamen, i Statskontoret.

År 1874 blef han kammarherre vid k. m:ts hof, och öfvertog sex år senare förvaltningen af de kungliga enskilda fonderna. Under tiden hade han tagit liflig

Foto. Hammarström, Stockholm

KAMMARHERRE A. BURÉN,
den afgående operachefen.

Foto. Florman, Stockholm

ARTHUR THIEL,
den nye operachefen.

dare är grosshandlare *Arthur Thiel*, likaledes känd som varm musikvän och sedan ett flertal år ledamot af Kungliga teaterns styrelse.

del i det stockholmska musiklivet och var under åren 1887—1903 ordf. för Filharmoniska sällskapet i hufvudstaden.

Som innehafvare af den svåra chefsplatsen för Kungliga teatern har han afvunnit också sina motståndare erkännande för älskvardhet och god vilja, om han också inte kunnat reda alla de härfvör intrigspelet bakom kulisserna trasslat till.

Kammarherre Buréns efterträ-

Den framstående finske skulptören *Robert Stigell* har i dagarna aflidit i Helsingfors i en ålder af 55 år.

Stigell var född den 14 maj 1852 på Sveaborg. Vid 16 års ålder sändes han till Petersburg för att där utbildas i faderns yrke och blifva stenhuggare. Efter skiftande öden finna vi honom 1872 som marmorhuggare i Rom, och samma år inträdde han på Luca-akademien därstädes. Under de fyra år, hvarunder han fullbordade sina studier vid akademien, utförde han bl. a. (1875—76) "Amor med rosen", som gjorde lycka i Petersburg. I Paris och Rom arbetade han nu omväxlande åtskilliga år och rönt under denna tid mycken uppmuntran. Efter 1883 sysslade han länge hufvudsakligen med dekorativa figurer för byggnader i Helsingfors. S:s förnämsta verk — och ett af den finska skulpturens främsta — är utan gensägelse den stora gruppen

»DE SKEPPSBRUTNA». Grupp modelerad af Rob. Stigell, uppsatt å Observatorieberget i Helsingfors.

"Skeppsbrutna på en kringdrifvande flotte", utförd under en förnyad vistelse i Paris åren 1889—91 och på salongen belönad med mention honorable. 1893 fick samma grupp priset vid statstafan i Helsingfors. På beställning af Helsingfors' stadsfullmäktige omarbetades de "Skeppsbrutna" i större skala och är nu rest i brons på Observatorieberget i nämnda stad.

Stigell var i sin konst realistiskt anlagd och älskade kraften mer än skönheten. — Förutom s na större grupper och dekorativa figurer har han utfört en mängd porträttbyster.

Efter fotografier.

ROBERT STIGELL I SIN ATELIER.

Kliché: Bengt Skjölversparre.

FRIMURAREBARNHUSETS NYA FLICKHEM VID KRISTINEBERG.

Det var fest ute vid Frimurarebarnhuset på Kristineberg den 5 dec., ty den dagen skulle den vackra nya byggnad invigas där de kvinnliga skyddslingarna hädanefter skola få sitt särskilda hem.

I det nya hemmets med flaggor och grönt smyckade stora hall ägde högtidligheten rum. Kronprinsen-regenten, ordf. för frimurarebarnhusets direktion, var närvarande, åtföljd af prinsessorna Ingeborg och Margareta; och i öfrigt märktes många höga frimurare och högt uppsatte män jämte föräldrar till barnen därute.

Det är en enskild mans, framlidne fördelningsläkaren C. A. Haaks, stora förtjänst att nu "ännu en milstolpe uppnåtts i barnhusets historia". Haak donerade nämligen ej mindre än 300,000 kr. åt Frimurarebarnhuset, och af dessa medel ha nu två tredjedelar användts till nämndt ändamål.

Gossarne vid Kristineberg få undervisning

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF. FRIMURAREBARNHEMMETS NYA FLICKHEM. Exteriör. Kliché: Bengt Sjöfversparre

har också hittills varit allt.

Men nu skola de få till verklig framtida nytta lära sig matlagning, och vidare få de syssla med handarbete och dylikt.

Den nya byggnaden gör ett enkelt, men mycket gediget intryck. Inredningen är till stor del tillverkad vid barnhusets yrkesskolor — järnsängarne och de flesta möblerna äro exempelvis gjorda därstädes.

Invigningen förrättades af kronprinsen-regenten, sedan dessförinnan en festmarsch spelats af barnhusets gossorkester.

1. LEKTION I HANDARBETE. — 2. SAMLINGSRUM. 3. FLICKORNA LAGA MAT.

ej endast i vanliga folkskoleämnena, utan ock i praktiska yrken. För flickornas praktiska utbildning har man däremot hittills ej kunnat draga nödig försorg. I anstaltens stora ångkök ha de visserligen varit i tillfälle lära sig lättare matlagning, men det

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

Nästa nummer af HVAR 8 DAG, n:r 13,

presslägges, på grund af julkälen, redan lördag morgon den 20 och utkommer på **julafton**. Det kommer att innehålla omväxlande läsning för hälgén, hvarför möjligen några aktualiteter komma att blifva öfverstående till påföljande nummer.

Om tävlingsreglerna för HVAR 8 DAGS fotografipremiering, se omsl. n:r 1 och 2.

H. 8. D:s Fotografipremiering för insända fotografier till N:o 10 utföll med **2dra pris Kr. 10—**.

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 3 point
- B. (raskhet vid insändandet) . . . 2 "
- C. (utförande) . . . 1 "

6 point

för foto. å sid. 151 till hr **Tigerström, Jungfrug. 33, Stockholm.**

EN FRIMURARELOGES SEKULARFEST.

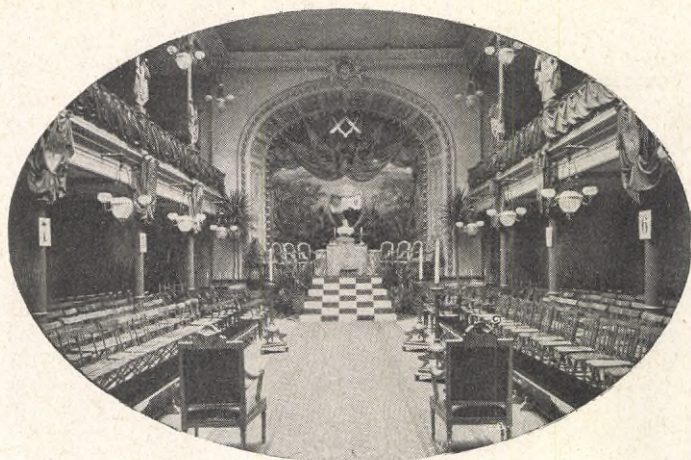

Foto. John Bergquist, Linköping. Kliché: Bengt Sjöforsparre.
FESTSALEN Å STORA HOTELET I LINKÖPING.

Cirka 500 frimurare från olika delar af landet bevistade den sekularfest som den 7 dec. firades af S:t Johanneslogen S:t Jacob i Linköping. Personlig hälsning från konung Oscar, frimurareordens höge beskyddare, som då ännu var i lifvet, framfördes genom landshöfdingen greve L. Douglas. Festen inleddes med högtidsloge i stora hotellets konsertsalong, som dagen till ära var synnerligt fästligt dekorerad, med flaggor och grönt, logens vapen och emblem, och tedde sig helt pittoreskt genom mängden af belysningseffekter. Scenen var apterad till ordförandetricun, där ordförandemästaren, omgifven af en stab Carl XIII:s riddare i sina praktfulla frimurareuniformer, tagit plats.

Foto. Jæger, Sthm. Kliché: Bengt Sjöforsparre

LANDS-
HÖF-
DIN-
GEN
GREVE
DOUG-
LAS,
logens
provin-
sialmä-
stare
och
styres-
man
för
Öster-
götlands
o. Små-
lands
fri-
murare.

Foto. Svensson, Linkpg

KYRKO-
HERDE
J. A. WE-
STER-
LUND,
ordföran-
demästare
i den ju-
bilerande
logen.

HUR STOCKHOLM VÄXER.

H & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

VY FRÅN ENSKEDE, som inköpts af Stockholms stad och för hvilket område förslag till stadsplan uppgjorts. Spårväg ditut skall vara färdig nästa år.

Genom sina de senaste åren gjorda inköp har Stockholms stad ungefär fördubblat sitt yttnehåll.

Det är förbundet med icke ringa svårigheter att nöjaktigt ordna dessa väldiga områden, och särskildt är detta fallet med *Enskede*. En kommitté arbetar på förslag till bebyggandet af en del däraf. Det är troligt, att staden själf kommer att bygga därute — enfamiljshus och större byggnader med rum för butiker. Industrien torde komma att hållas borta från trakten. Och spårväg från Skanstull till Enskede blir färdig på sensommaren nästa år.

Mellan 7—10,000 människor beräknas kunna få bo därute, för relativt mycket låga hyror.

Efter fotografi.

PROFESSOR A. A. MICHELSON.
pristagaren i fysik.

Professorn vid universitetet i Chicago *A. A. Michelson* är den förste icke-europé som erhållit den vetenskapliga utmärkelse, Nobelpriset innebär. Michelson anses vara en af Amerikas främste vetenskapsmän. Speciell förtjänst har han inlagt på optikens område genom sina mätningar af ljusets hastighet i olika medier och sina teorier däröfver.

RUDYARD KIPLING,
RN-h: K. m. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sjölin.—Gbg

efter porträtt, taget af H. 8. D:s Stockholmsfotograf.

Rudyard Kipling var utan jämförelse den populäraste af årets Nobelpristagare. Han var populär redan innan han kom hit — alla hade läst honom och alla älskade hans egendomliga berättarstil. Och från sitt besök i höga Norden medtager han minnet af att på mångahanda sätt ha varmt och uppriktigt hyllats af de entusiastmerade svenskarne.

SVARTA BJÖRNS ÄFVENTYR.

FÖR HVAR 8 DAG AF I. L. STOCKENSTRAND.

Invid den vildt forsande Columbiafloden låg Shoshoneindianernas reserverade område och söder om Walla Walla hade vi svenskar börjat anlägga vårt nybygge. Vi voro alla på vänskaplig fot med de halfciviliserade stammarna och brukade bjuda männen smaka på vår matsäck då vi träffade dem under våra jakter. Den som vi funno mest meddelsam var Svarta Björn, en lång karl, rak som ett spjut och vig som en ekorre, med ett ansikte af den i nordväst vanliga indiantypen, små, djupt liggande ufögon, stor krokig näsa och starkt utvecklade käkar.

En afton då vi sutto kring lägerelden och några koppar kaffe gjort Svarta Björn böjd för samspråk frågade jag honom, hvilket af sina äfventyr han ansåg vara det märkligaste. Han tittade eftertänksamt in i elden och rökte sin pipa till slut, stoppade den ånyo, men förblef tyst.

— Har ni någonsin haft ett riktigt kärleksäfventyr? frågade jag och skrattade åt det hufvudbry min första fråga tycktes ge honom. — Jag menar, har ni tyckt om någon annan än de där hustrurna ni köpt er för en packe skinnvaror eller ett par hästar?

Svarta Björns panna klarnade. — Jag har haft en squaw, som jag inte köpt. Han nickade som åt minnet af någonting lyckligt. — Var åt Yellow Stone

till, fångade uttrar och skunk och var rik man den vinter. Gick nedåt nybyggerna till och tänkte föra gladt lif. Så träffade jag franske Charley vid Stora Fisksjön.

— Hvem är franske Charley?

— Litet indian, kom det med ett föraktligt tonfall, och mycket fransk. Far hans, skinnhandlare i Columbia, rår om skepp, rik man. Charley är hvad ni kallar dålig karl, dricker eldvatten, leker med kort, tar kvinnor och — Svarta Björn försökte erinra sig hvad mera vi brukade ogilla — och sticker knifven i den han inte tycker om, tillade han och höjde sina svarta ögonbryn som om detta vore det obetydligaste af Charleys fel. — Han sa att en så'n där karl, som Den store fadern i Washington skickar ut, agent kallar ni honom visst, kommit från Bannock och gick där i skogarna och letade efter nå'nting. Så ville Charley veta om jag sett, att det fanns gul sand vid nå'n flod bortåt Shoshone till, gul sand, som sken likt solen? Den sanden fick Charley leta efter själf. Det föll mig in att se hvad tur mannen från Bannock haft.

Fann honom halft begrafen i ett träsk, ryckte upp en och följde med till hans wigwam. Och där såg jag Daffodil. — Han tystnade tvärt.

(Forts. å sista sid.)

KONUNG GUSTAF i sin våning å Stockholms slott bland sina samlingar af silfverpjäser. Ett unikt porträtt.

KONUNG OSCAR PÅ LIT DE PARADE.

— 184 —

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

På torsdagskvällen den 12 december fördes konung Oscars lik till slottskapellet, och på följande dag begynte i kapellet lit de parade. Våldiga människoskaror ha defilerat förbi den döde konungen för att få se honom den sista gången. Konungen låg på en med Sveriges örlogsflagga höljad katafalk, däromkring 8 stora kandelabrar voro placerade. Han var iförd amiralsuniform och prydd med serafimerkädja och det blå serafimerbandet. Öfver honom var den gulbroderade kungamanteln bred.

Kilohé. Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm.—Oly

KONUNG OSCARS MINNE HEDRAS I UTLANDET.

»DEUTSCHLAND», PRINS HENRIKS AF PREUSSEN FLAGGSKEPP, GER SORGSALUT vid underrättelsen om svenske konungens död, med Sveriges flagga på half stång.

FURSTLIGT DÖDSFALL.

UTOMORDENTLIGT SÄNDEBUD.

Efter porträtt. *Kiloh - Bengt Sjöfverparre.*
ENKEDROTTNING CAROLA AF SACHSEN. †

Söndagen den 15 december afled enkedrottning Carola af Sachsen i en ålder af 74 år. Hon var son-dotter till Gustaf IV Adolf.

Drottning Carola, "den sista Vasaättlingen", var befryddad med vår enkedrottning. Hon var bekant som en begåfvad, nobel natur, och idkade stor välgörenhet.

Efter porträtt. *Kiloh - Bengt Sjöfverparre.*
GREFVE von ANDLAW-HOMBURG.

En af det badensiska hofvets högst uppsatte män, kammarherren och öfverhofmarskalken von Andlaw-Homburg, anlände den 6 december i utomordentlig beskickning till hufvudstaden, för att vid svenska hofvet notificera det nyligen timade tronskiftet i Baden.

“Ska du ha nå'n 'dal' i år?,”

Det är i regel den fattige bonden, småbrukaren eller arrendatorn frågan gäller. Och svaret blir inte sällan: “Man är nog tvungen, om man ska kunna få nå'n kredit för vintern”.

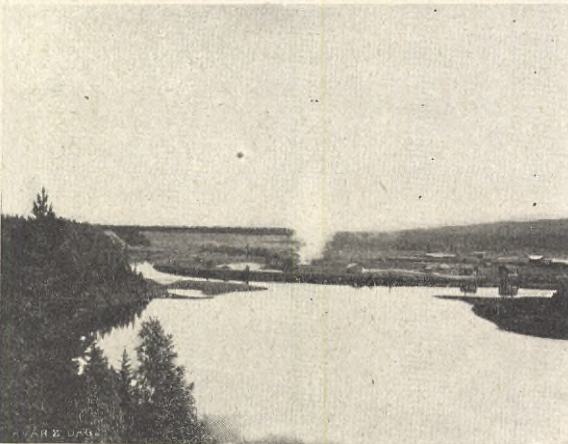
Kan den fattige säga handlanden, att han under hösten börjat bryta “tjärtörvä” (de gamla tallstubbarna), är inte krediten slut. Som borgen får han lämna ett köpebref på “tjärdalen”.

I gångna tider var det ett tungt arbete att rot-hugga och bryta upp de stora, massiva tallstubbarna. Men under de sista åren har “Nilssons länk” (ett slags stubb-brytare) gjort detta arbete närmast till en lek.

MED JÄRNKIL OCH TRÅKLUBBA KLYFVAS TJÄRKUBBARN I VINTERKYLAN.

HVARJE VEDTRÄ SKALL LÄGGAS TILL RÄTTA I DEN TRATTFORMIGA DALGROPEN.

ETT FYRFALDIGT HURRA FÖR »DALKÄRRINGEN» (Så kallas en granbuske som placeras midt på dalkullen.

PÅ ANDRA SIDAN ÄLFVEN ÄR TJÄRELDEN REDAN TÄND.

På första slädföret föras stubbarna ihop till den vanligen mycket gamla “dalgropen”, en trattformig träbyggnad i någon backslutning. Närmaste omgifningen, där stubbarna placeras, kallas dalplatsen. Med järnkil och träklubba klyfvas stubbarna där i den bistra vinterkylan. Dess kallare det är, dess bättre går det. Arbetet kallas att “lompada dalen”.

Den “lompade dalen” lägges i storfamnar. På våren, när dessa blifvit torra, skola de “spöntas” d. v. s. ytterligare klyfvas sönder, hvarvid den murkna veden rensas bort. Tjärveden lägges nu i småfamnar. Framför den ordnade vedtrafven kastas “knustret” i en hög. Det är också tjärved, ehuru den blifvit för småhuggen för att ordnas i trafve. Och nu är dalen färdig att “bäras ned”.

Nedbärningen bibehåller ännu sin gamla tradition af ett slags folkfäst. Hvarje gård i stora byar sänder utan ersättning ett eller ett par “dalahjon”. Män, kvinnor och barn samlas från skilda håll. Och de få i regel arbeta till sena kvällen.

På bårar bäres veden ned till dalgropen, hvars innersida i forna tider bekläddes med granbark, men nu vanligen med lyftad takspån. Hvarje vedträ måste läggas till rätta. I midten får “knustret” sin plats. Det hela skall ordnas till en jämn dalkulle.

När kullen är färdig, planteras en granbuske på dess topp. Rundt omkring samlas dalfolket och utbringar ett fyrfaldigt hurra för “dalkärningen”.

Nu återstår det för den samlade skaran att täcka

ELDEN FÅR ICKE SLÅ UT I KLAR LÅGA.
HÄR INUNDER DALGROPEN RINNER TJÄRAN FRAM.

dalen med torf. Denna drages upp ungefär en decimeter från kullens nedre kant. Där skall nämligen dalen tändas, när vinden på kvällen mojar af.

På andra sidan älven, midt emot den dal, som nu burits ned, tändes en tjärdal kvällen förut. Man ser hur röken sakta stiger mot skyn. Med jord och torf måste elden ständigt tuktas, så att den inte får slå ut i klar låga.

Genom ett litet hål i dalgropens botten rinner tjäran fram för att ut efter dalrännan leta sig väg ned i tjärtunnan. Den mångkunnige brännmästaren tittar noga efter när tunnan är full. Då slås "propp i sprundet" och tunnan rullas undan för att ersättas af en ny.

Är dalen såld, dröjer det inte länge, innan köparen infinner sig och sätter sitt märke på tunnorna. Annars kunde de säljas en gång till.

Tjärbränningen i Västerbotten är med all sin poesi en bortdöende industri. Den ger för litet nettobehållning. Då tjäran inte betingar i första hand högre pris än 14, 15 à 16 kronor tunnan blir dagaflöningen liten.

Det högsta någon haft för sitt arbete är — enligt de uppgifter jag erhållit — två kronor om dagen. Men i regel beräknas inte inkomsten till mer än 1,50, 1 kr. och ibland därunder.

Men dalen gaf arbete och kredit för vintern utan att man behöfde resa bort. Därför börjar 'mången på nytt, när hösten kommer, att bryta "tjärtörvä". Och så kommer det nog att fortgå ännu någon tid, till dess att tjärfabrikerna en gång helt intagit landet

BRÄNNMÄSTAREN SER EFTER, OM TUNNAN SNART
ÄR FULL.
REDAN 12 TUNNOR FYLDA!

och gjort de gamla, fria dalkungarna till sina underdåniga tjänare.

Carl Edquist.

HVAR 8 DAG 1908

Prenumeranter som önska erhålla tidningen utan afbrott behagade förnya prenumerationen före den **28 dec.**

AMERIKAS STILLAHAFS-POLITIK.

AMERIKANSKE KRIGSMINISTERN TAFT.
Efter ett porträtt taget då han nyligen besökte Petersburg.

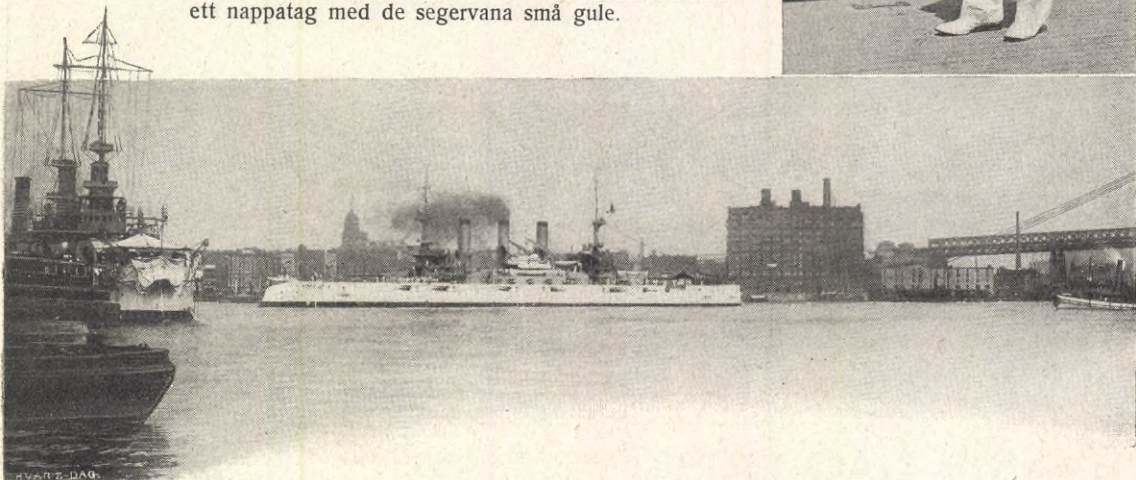
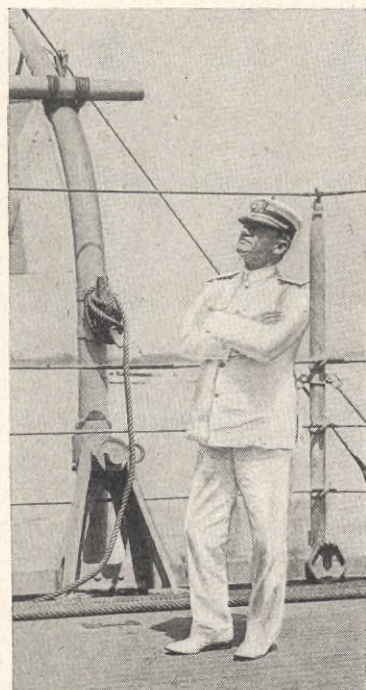
sens ställning i Asien. — Man får vara glad åt, att både Japan och Nordamerikas Förenta stater för närvarande ha vid makten folk, som uppenbarligen icke önska ett krig. Nordamerikanske krigsministern, Taft, har helt nyligen besökt Tokio och därvid offentligt gifvit starka uttryck åt sina och sina regeringskollegers förhoppningar om att tvistefrågorna måtte kunna ordnas på fredlig väg. Blir Taft, såsom många tro, vald till president efter Roosevelt, torde han från Hvita huset komma att föra en försonlig politik. Men ingen vet ännu, hur presidentvalet kan utfalla, och Amerika vill vara beredt på det värsta. Det är tydligen anledningen till flottans stora färd mot farvatten, där republiken förut aldrig trott sig behöfva hålla flytande fästningar.

Amerikanerna ha på Filippinerna en förträfflig flottbas, och de ha varit så förutseende, att de där ha ordnade stora reparationsverkstäder, bl. a. försedda med världens största flytdocka, Dewey, hvars färd från Atlanten genom Suezkanalen på sin tid mycket omtalades. Flottans hufvudstation torde emellertid blifva San Francisco, där man förbereder stora befästningsarbeten. Detta är äfvenledes fallet på flera andra ställen vid kusten, och allt tyder således på, att republiken håller sitt krut torrt och med en viss säkerhet motser ett nappatag med de segervana små gule.

Den amerikanska flottans färd till Stilla hafvet tilldrager sig hela världens uppmärksamhet på grund af insikten om att det förr eller senare måste komma till en kraftmätning mellan Japan och den stora republiken. Förhållandet mellan de båda staterna har alltsedan rysk-japanska krigets avslutande blifvit sämre dag för dag, och trots diplomaternas försäkringar om motsatsen består borta vid Stilla hafvets stränder en stor och hotande krigsfara, som ingalunda förminskas genom amerikanernes beslut att förflytta sin marina tyngdpunkt från Atlanten. Många försäkra, att denna åtgärd företages som en direkt följd af den fruktan för ett japanskt anfall man i Washington uppammat sedan det i somras såg ut som om den lille gule mannen skulle på allvar fatta humör öfver de förolämpningar, för hvilka han gång på gång blef utsatt i staterna vid Stilla hafvet, framför allt i Kalifornien, där man icke ville släppa hans barn i de hvites skolor.

Det amerikansk-japanska mellanhafvandet är således en rasfråga. Det gäller om de hvite eller de gule skola ha herraväldet öfver Stilla hafvet, och det lider

väl intet tvifvel, att en seger för Japan i ett eventuellt japanskt-amerikanskt krig skulle medföra en allvarlig fara för den hvita ra-

Efter fotografier.
NEWYORKS HAMN, där den eskader som den 16 december afseglade till Stilla hafvet förberedde sin affärd. — Slagskeppet Connecticut. — Öfverst t. h.: Amiral Evans ("Fighting Bob"), befälhafvare öfver Stillahafseskadern.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre Sklm.—Gbg.

SVENSK FÖRETAGSAMHET VID OFOTENS MALMFÄLT.

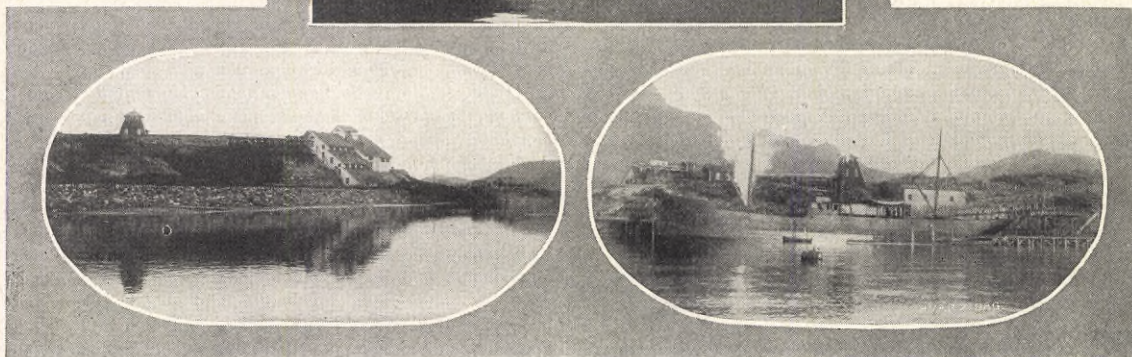
Länge hade de norska gruffälten uppe i Nordland och Finnmarken legat obrukade, då för icke många år sedan svenskt kapital och svensk företagsamhet där funno ett område att intressera sig för.

Det malmfält, som nu senast begynt exploateras tack vare svenskar, är *Ofotens*.

Det är ingen rik malm å de norska fälten, å Ofotens lika litet som de andra. Mestadels består den af grofkristallinisk magnetit, med 25 å 40 % järn. Men malmen är lätt att krossa och anrika, och stigen är af hög järnhalt.

Man har beräknat att en brytning af en miljon ton malm pr

1. VY ÖFVER ANLÄGGNINGARNA, TAGEN FRÅN BOGENFJORDEN. 2. ANRIKNINGSVERKET. 3. LASTNING AF EN MALMBÅT FRÅN EN PROVISORISK KAJ.

För icke 5 år sedan inköptes detsamma af ett svenskt aktiebolag.

Vid en vik af Ofoten, benämnd Bogen, äro järngrufvorna belägna — afståndet från Narvik är icke mer än 1 1/2 timme med ångbåt, och den omgivande trakten är jämförelsevis bördig och väl befolkad.

I landskapets underliga fjällformationer ligga malmfyndigheterna inbäddade mellan lager af kalksten och kvartsblandad glimmerskiffer. Man har medelst borrhningar konstaterat, att malmen mångenstädes har ett djup af 200 m.; gifvetvis går den ock långt djupare ned.

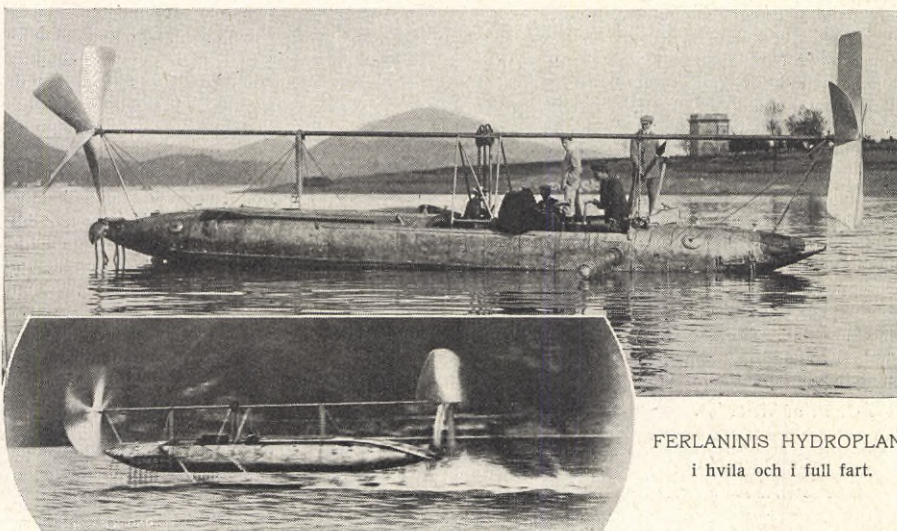
år icke skulle uttömma Ofotensgrufvorna på 50 år. En tämligen stor drift är redan i gång — c:a 30,000 ton färdig produkt pr år. Och stora utvidgningar skola göras.

Vid anrikningsverket användas magnetiska malmskiljare af svenske ingenjören Matts Frödings patent. De ha visat sig synnerligt hållbara och i hvarje afseende utmärkta.

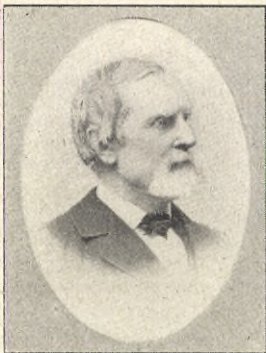
Den svenska företagsamhet, som gjort aktiebolaget Ofotens malmfält till en verklighet, har stora utsikter att gå en vinstgivande framtid till mötes.

Den nyaste hydroplanen. Nyligen företogs på Lago Maggiore flera intressanta försök med den senaste eller Ferlaniniska hydroplanen. Den märkliga farkosten har kommit upp till en fart af 72 km. i timmen. Under färden höjer sig båten öfver vattenytan och berör densamma blott delvis.

Experimentkomma snart att företagas med större fartyg än det här afbildade.

FERLANINIS HYDROPLAN:
i hvila och i full fart.

H. A. von POST.

85 år fyllde den 15 dec. professor Hampus Adolf von Post i Uppsala. Stud.-ex. 39, löjtn vid Västm. reg. 50-52. Lärare vid Ultuna 48-51, 69-92, disponent vid Reijmyre glasbruk 52-68, prof. n. h. o. v. 75, fil. hedersdr. 77. Naturvetenskaplig författare. L. V. A. 58, L. L. A. 61, hedersled. 94.

A. W. O. EGERSTRÖM.

70 år fyllde den 30 nov. f. d. provinsialläkaren, med. lic. Axel Wilhelm Oscar Egerström. Stud.-ex. 55, med. lic. 67, provinsialläkare i Ragunda distrikt 69, i Tierps distrikt 75. sedan 98 bosatt i Uppsala.

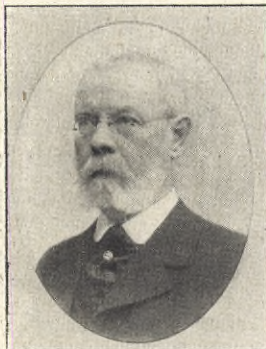
C. W. E. ANKARCRONA.

60 år fyllde d. 14 dec. öfverste Carl Ankarcrona, Halmstad. Kadett vid Karlberg 63, und löjtn. vid Kungl. Uppl. reg. 70, major i armén 95, adjut. hos H. M. Konungen 95, major vid Svea lifg. 97, öfverstelöjtn. vid Jämtlands fältjäg. reg. 98. Öfverste och chef för Hallands regem. 02.

E. F. W. MEYER.

F. d. statsrådet Ernst Meyer. Stockholm, fyllde den 5 dec. 60 år. Led. af Riksd. A. K., betydande kommunaltjänst i sin hemstad Karlshamn, landstingsman. Statsråd och chef för Finansdepartementet 02-05, t. f. Generalkonsul i Köpenhamn 1905.

O. SILFVERSPARRE.

75 år fyllde d. 9 dec. häradshöfding Oscar Silfversparre å Djursholm. Stud.-ex. 50, v. häradsh. 58, kanslist i kommerskollegium 61, ombudsman vid landbruksakad. 66, riddarhuskamrer 73, kopist i justitjerevisionsexp. 75. F. d. led. af Sthlms stadsstäm., af styr. f. Sthlms stads sparbank m. m.

J. E. DEGERMAN.

Kommissionslandtmätaren Johan Edvard Degerman i Örebro fyllde d. 8 dec. 65 år. Stud.-ex. 60, v. kommissionslandtmätare inom Norrbottens län 74, kommissionslandtmätare 79-07. Led. af Haparanda stadsfullmäktige 94-06, ordf. i dess drätselkammare 99-1900 m. m.

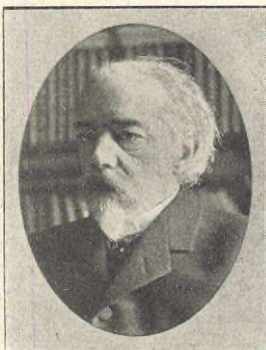
C. FLODIN.

60 år fyllde den 5 dec. grosshandlaren Clas Flodin i Västerås. Led. af drätselkammaren 94-01, af stadsfullmäktige 95-02. Mångårig styrelseledamot af Västerås sparbank m. m.

A. R. ALVIN.

Kyrkoh., fil. dr. Anders Reinhold Alvin i Hägerstad fyllde d. 4 dec. 60 år. Stud.-ex. 67, fil. dr. 74, prästv. 85, kyrkoh. i Hägerstad o. Oppeby 91. Folkskoleinsp. 05. Utg. vetenskapliga afhandl. o. upps. Gensor vid afgångsex. i Motala 89-90. Ord. i bevilningsber. o. taxeringsn. ord. i Norra Kinda sparb. styr. sedan 06.

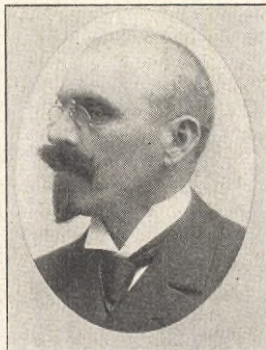
C. D. af WIRSÉN.

65 år fyllde den 11 dec. svenska akademien sekreterare, skalden, dr. Carl David af Wirsén i Stockholm. Hetsidesporträtt jämte utförlig biografi återfinnes i årg. 1:47.

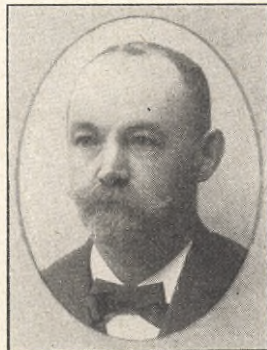
O. ERICKSON.

60 år fyllde den 10 dec. domänintendenten Oskar Erickson å Bjersby. Domänintendent i Jönköpings län sedan 1900. Led. af Riksd. A. K. 85-01, statsrevisor, v. ord. i landstinget, ordf. i kommunalstämman.

A. J. ÅBRON.

Grossh. Anders I. Åbron i Helsingborg fyllde d. 26 nov. 55 år. Led. af stadsfullm. sedan 92, landstingsman, pastoratsordf. i Helsingborg för länets hush. sällsk., ordf. i styr. för Helsingborgs stads renhållningsv., suppleant i centr.-styr. för Bankaktiebolaget Södra Sverige, ordf. och led. i flera bolagsstyrelser.

V. HORNEIJ.

Den 13 dec. fyllde kronolänsmanen Viktor Hornej i Skara 50 år. Kronolänsman i Skarö länings häradsm. distrikt 88. Mångårig led. af stadsfullmäktige, ordf. i Skara stads drätselkammare, Köpmannaförningens ombud, led. i Järnvägs- och Bankostyrelser m. m.

PORTRÄTTGALLERI

C. G. SKYTTE.

Till led. af Riksdagens Första Kammare för Jämtlands län har valts öfverste Carl Skytte, Stockholm.

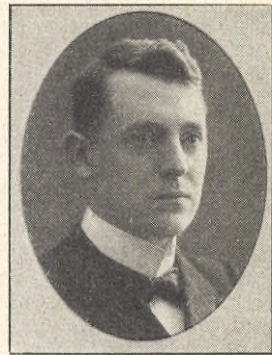
K. TENGD AHL.

Till ledamot af Riksdagens Andra Kammare har i Stockholm valts assuranstjänstemannen Knut Tengdahl.

A. C. LINDBLAD.

Till ledamot af Riksdagens Andra Kammare har i Göteborg valts redaktör A. C. Lindblad.

B. A. PETRÉN.

Till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för Kristianstad har valts höfrättsassessor Bror Petren.

B. H. VON HALL. †

F. öfverstelöjtnanten Birger Hjalmar v. Hall afled i Skara d 2 dec, 80 ar gammal. Löjtn vid Skaraborgs regte 53, öfverstelöjtn. 78, afsked 88. På sin tid flerårig ordf. i Händene sockens komm-nämnd, led af styr. för Skaraborgs och Jönköpings läns hästförsäkringsför., led. i Skaraborgs läns allm. sparbanks styr. m. m.

H. THEGERSTRÖM. †

F. d. lärarinnan i pianistklassen vid musikallska akademiens konservatorium fröken Hilda Thegerström, afled i Stockholm den 5 dec. 69 ar gammal. Led. af musikallska akademien.

E. G. POPPIUS. †

Den 14 nov. afled å Djurholm f. d. tullfiskalen Erik Gabriel Poppius. Stud.-ex. 60, ex. till rätttegångsverken 63, v. häradshöfding 68, tullfiskal och Tullverkets ombudsman 82. Kassör i Folkskoleöfverstyrelsen 86, afsked 05. Led. i styr. för Diakonissanstalten. På sin tid framstående studentsångare.

R. F. BERG. †

En af den svenska industriens märkligaste personligheter, disponenten för Skanska Cementaktiebolaget Fritz Berg, afled den 8 december, 61 ar gammal. Hellsidesporträtt jämte utförlig biografi återfinnes i ärg. VII : 40.

A. A. THORÉN. †

Den 4 dec. afled i Stockholm f. d. generalmajoren o. f. d. generalintend. Adam Anders Thorén. Öfv.-löjtn. vid Kalmar reg. 80, vid generalstabén 81, souschef i landförsvarsdep:s kommandox. 79-80, chef där 80-86, öfverste o. chef för Älfsb. reg. 86-92, generalmajor i armén 92, generalintend. 92-96, afsked ur krigstj. 07.

N. BERG. †

Den 5 dec. afled i Stockholm krigsrådet Nils Berg. Född 43, telegrafassistent 72-81, revisor 80, amanuens i kammarrätten 82-89, sekr. och kamrerare i armeförvaltningens artilleridep. 85, t. f. chef för armeförvaltningens intendentsdep:s civilbyrå 97, krigsråd och chef därstädes sedan 1900.

A. T. OSEÉN. †

Rektorn vid Realskolan i Karlshamn, fil. dr. Anders Theodor Oseén afled i Karlsh. d. 3 dec. Född 49, stud.-ex. 68, fil. dr. 79. Kollega i Karlsh. 73, adj. i Lund 74, 86-96 rektor i Engelh. 96 07, rektor vid allm. lärov (sed 06 realsk.) i Karlsh. Led. af stadsfullm. i Lund 80-86, i Engelh. 86-96, i Karlsh. 1900-04, led. af kyrko- o. skolråd.

A. F. HUMMEL. †

I Stockholm afled den 22 nov direktör Axel Fredrik Hummel. Stud.-ex. 77, jägmästareex. 81, verkställande dir. för Kosta glasbruk 89-05. Led. af Riksd. F. K. för Kronobergs län 01-04.

(Forts. från sid. 182).

— Var hon vacker?
 — Som den ilande skyn, som det dansande vatt-
 net. Innan kvällen lofvade hon följa mig.
 — Var hon agentens hustru?
 Indianen tog pipan ur munnen och såg eftertänk-
 samt ned i dess rykande bål. Så svarade han lång-
 samt: — Kanhända. Hon lagade hans mat och bar
 hans filter. Han såg ut som en präriehund, som letar.
 På natten gick vi ut i skogen. Vid träsket fann jag
 en häst och så vadade vi öfver floden. Han som letar
 kunde inte hinna oss nu. På morgonen hann oss
 franske Charley, hästen var hans. Jag bad honom
 vinna den tillbaka med knif eller pil. Han nekade
 och tittade på Daffodil. Jag var hungrig, men jag
 gick ej och fiskade. Charley tog fram hvad han hade
 i sin fältflaska. Den natten sof jag inte, inte håller
 den nästa. Charley följde oss och Daffodil såg på
 honom som hon sett på mig, då Han som letar förde
 mig till henne.

Tredje natten rägnade det. Den store Anden talade
 ur skyn. När stormen var öfver sökte jag de båda.
 — De voro borta. Marken var våt, natten mörk, jag
 följde dem till Röda klippan, där några män öster
 ifrån höllo till för att jaga. Daffodil och Charley
 voro där. Jag bad honom välja knif eller pil. Han
 valde knif. De hvita sågo på. Jag vann. Daffodils
 ögon följde franske Charley då jag förde henne bort.
 Innan kvällen var hon försvunnen. Hon måste ha
 stigit upp i luften eller sänkt sig i floden. Jag följde
 floden. När jag fann henne, satt hon på en sten och
 flätade sitt hår.

— Som var långt och vackert? sade jag för att få
 in litet af det måleriska i berättelsen.

— Det var likt eldflamman där, svarade Svarta Björn
 och pekade på lågorna, som fladdrade upp och ned.
 En indiantös med röda lockar, det var då någon-
 ting ovanligt, tänkte jag.

— Charley kommer snart, sade hon och jag förstod
 att han följt mina spår. Jag svarade att jag skulle
 döda honom. Jag hade öfvervunnit honom och hon
 tillhörde mig. Hon skrattade, men när Charley kom
 såg hon inte på honom. Någon smyger bakom trä-
 den, sade hon.

Det var Han som letar. Männen öster ifrån hade
 berättat honom om oss. Han talade till mig om nå-
 gonting han kallade sina rättigheter, och jag svarade,
 att han fick välja knif eller pil, det var hans rättighet.

Daffodil skrattade, då han bad henne följa sig god-
 villigt. Han tordes inte strida mot två män, sade
 hon. — Se på de där båda. Tror ni sen jag följer
 er, gamle guldsökare?

— Hon har valt mig, sade Charley och drog sin knif.
 Den lilla såg inte på honom, hon plockade nötter
 och åt.

— Jag har guldsand, sade Han som letar till mig. Ni
 skall få af den om ni lämnar henne. Då gick jag och
 hjälpte Daffodil plocka nötterna, som hängde högst
 uppe. Charley stannade och talade med honom.

— Vill du följa mig? ropade Charley så där som
 när man är säker att få ja.

— Nej, svarade hon, ni är inte stark nog att hålla
 mig kvar — Ni lät Svarta Björn öfvervinna er. Och
 ni har inte mycket förstånd. Hvarför simmade ni inte
 efter då jag kastade mig i floden? Ni skulle sälja
 mig till den förste för en hand full sand.

Svarta Björn tystnade, lade undan pipan och virade fil-
 ten kring sig. Tydligt ansåg han historien slut här.

— Nå, blef hon er hustru?
 — Ja. Jag hade ingen squaw, då jag träffade Daf-
 fodil. Hon lagade min mat, bar mina saker och så
 var papoose.

— Och ni voro lyckliga?
 Svarta Björn skrufvade på sig, makade ihop de sista
 bränderna och svarade långsamt: — Kvinnor äro som
 ålen, när den är i det svala vattnet vill den upp på

land och ligga i den varma sanden, när den är där,
 vill den åter i vattnet. Den är slingrig, skall hållas
 hårdt, men skafver den hand som håller i henne.

— Blef hon er trogen? frågade jag och tänkte på
 franske Charley.

Svarte Björn gaf mig en tvivelrig blick tvärs öfver den
 halfslocknande elden. Jag tufflade inte på att han hållit
 Charley och hans likar på afstånd från sin lilla squaw.

— Hvar är hon nu? var min nästa fråga, fast jag
 tyckte den var öfverflödig. Indiantkvinnorna bli säll-
 an gamla.

— Hon är hos sitt folk någonstans i Dakota.
 — Sitt folk! Ni menar väl inte att det var en hvit
 kvinna, som följde er, lagade er mat — blef er hustru?
 Svarta Björn nickade. Ni säger ju att det hvita
 betyder det goda —

— Och hennes inre var inte så hvitt som det yttre,
 inföll jag.

Han svarade ej, men hans ansikte fick det hårda,
 grymma uttryck, som hans förfäder haft då de skal-
 perade våra första emigranter.

— Men ni höll af henne?
 — Ja. Jag lät henne gå. Hon sade att min hand
 var för hård, min arm för stark, hon kunde inte stanna
 hos mig. Hon lämnade sin papoose. Han dog. Bättre
 så, det finns så många halfblood som franske Charley
 — den rasen duger inte.

— Er far och mor voro fullblodsindianer?
 — Ja. Shoshones, svarades med stolthet.

Innan han somnade hörde jag honom säga half-
 högt: — Daffodil höll jag af, som det kallas, och
 hon var den hustru jag inte köpt.

FURST FERDINANDS FÖRLOFNING.

Efter intressant. Kihäls - Renat Nilföresvarer.
 FURST FERDINAND AF BULGARIEN
 MED SIN TROLOFVADE PRINSES-
 SAN ELEONORE AF REUSS.

På slottet Ser-
 rahn i Mecklen-
 burg ingicks den
 6 december för-
 lofning mellan
 bulgarernas fur-
 ste, *Ferdinand*,
 och prinsessan
Eleonore af
Reuss, yngre lin-
 jen, systertill furst
 Henrik XXIV.

Det furstliga
 residenset i Sofia
 har alltsedan 1899
 saknat en härska
 rinna — nämnda
 år afled Ferdin-
 ands första ge-
 mäl, Marie Louise
 af Parma.

Furstens nu in-
 gångna förlofning
 kom som en full-
 ständig öfverrask-
 ning för såväl re-
 geringen som fol-

ket, något som dock ej hindrar att belåtenheten
 — af politiska skäl — därmed är allmän.

IX ÅRG. 12^E HÄFTET INNEHÅLLER:

Sixten von Friesen. — Telegrafverkets nye chef. — Chefsskifte
 vid Kungl. teatern. — Robert Stigell. — Primurarbarnhusets
 nya flickhem vid Kristineberg. — En trimurareloges sekularfäst.
 — Hur Stockholm växer. — Nobelprisen. — Svarta Björns äfven-
 tyr af I. L. Stockenstränd. — Konung Gustaf i sin väning. —
 Konung Oscar på lii de parade. — Konung Oscars minne hedras
 i utlandet. — Furstligt dödsfall. — Utomordentligt sändebud. —
 Tjärbränningen i Västerbotten. — Amerikas Stillahafspolitik. —
 Svensk företarsamhet vid Ofotens malmfält. — Veckans por-
 trättgalleri. — Furst Ferdinands förlofning.